

Handlingsplan för masshantering

Förslag till samhällsbyggnadsnämndens beslut

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen får i uppdrag att ta fram en handlingsplan för masshantering

Ärende

När Linköpings kommun växer uppstår behov av att hantera schaktmassor inom bygg- och anläggningsprojekt. Svårigheten att bli av med de överskott som uppstår uppfattas som ett problem av flera byggaktörer i Linköping och det finns indikationer på att situationen kan komma att förvärras framöver. En förstudie har genomförts av förvaltningen 2020. Denna stärker bilden av att det hos samtliga aktörer på marknaden saknas tillräcklig kunskap om storleken på massöverskotten, samt om de befintliga mottagningsplatserna har tillräcklig kapacitet för att ta om hand om dem under kommande decennier.

Ett styrdokument i form av en handlingsplan ska tas fram för att bygga kunskap och föreslå vidare åtgärder som krävs för en mer resurseffektiv masshantering i Linköpings kommun. Som underlag tas ett kunskapsdokument fram.

Handlingsplanen och tillhörande kunskapsdokument ska utreda och redovisa kunskap om masshanteringens konkreta utmaningar. Handlingsplanen ska också föreslå vilka aktiviteter som behöver genomföras av förvaltningen för att öka återbruket, samt för att på bästa sätt hantera de överskott som uppstår när Linköping växer. Handlingsplanen ska även belysa masshanteringens miljömässiga och ekonomiska påverkan.

Handlingsplanen ska preliminärt lyftas till antagande i nämnden i kvartal ett 2022.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Handlingsplan för masshantering, 2020-11-12

Bakgrund

När Linköpings kommun växer uppstår behov av att hantera schaktmassor inom bygg- och anläggningsprojekt. Det saknas i stor utsträckning kunskap om storleken på dessa överskott och om de befintliga mottagningsplatserna har tillräcklig kapacitet för att ta om hand dem. Då lagrummet kring masshantering är strängt och komplicerat är såväl återbruk som slutförvaring förknippat med svåra tillståndsprocesser.

Ett systematiskt arbete kring ökat återbruk av massor i kombination med tillgång till lämpliga mottagningsplatser för överskottsmassor bedöms därför vara kritiskt för att staden ska kunna fortsätta växa och hålla nere byggkostnads- och miljöpåverkan.

Förutom att riskera att hindra eller fördyra bostadsbyggnation så skapar en svårare eller ineffektiv masshantering onödiga transporter, vilket skapar trängsel i staden samt går emot kommunens mål om ett koldioxidneutralt Linköping. Forskning har visat att massgodis av olika slag (det vill säga jord, grus, sten och sand) utgör cirka 25 % av de tunga transporterna i Sveriges storstadsregioner. Starkt decentraliserad styrning i enskilda projekt är en bidragande orsak till det stora antalet jord- och bergtransporter i byggandet. Enskilda bygg- och anläggningsprojekt saknar helhetsperspektiv.

Dessutom görs onödiga ingrepp i mark när man bryter nya massor istället för att återbruka befintliga massor. Genom att hitta strategier för ökat återbruk och närliggande mottagning av massor skapas således både miljö- och samhällsnyttor och potential för faktiska besparingar i byggprojekten.

Behov av handlingsplan

En handlingsplan (i enlighet med struktur för politiska styrdokument) tillsammans med ett kunskapsdokument, bedöms vara den lämpligaste vägen framåt. Då ett viktigt nästa steg är att fördjupa kunskapen inom områdena massbalanser, samordning, tillståndsprocesser och möjligheterna till återbruk krävs ett planerande snarare än ett normerande dokument.

Handlingsplanen föreslås framarbetas under 2021 och början av 2022 av miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen med bred involvering från andra berörda kommunala förvaltningar och bolag och i dialog med branschen.

Ekonomiska konsekvenser

Resurser för framtagande av handlingsplanen finns inom stadsbyggnadsnämndens ordinarie budget för fysisk planering.

Kommunala mål

Framtagande av handlingsplan för masshantering ska bidra till förverkligandet av följande kommunala mål:

- Ett klimatsmart Linköping – en mer välplanerad och resurseffektiv masshantering gör att mindre massor behöver grävas bort, mer massor kan återanvändas och borttransporterade massor körs inte onödigt långt. Det minskar tunga transporter samt minskar behovet av att gräva fram nya ersättningsmassor.
- Kostnadseffektiv verksamhet – en resurseffektiv masshantering minskar kostnaden för byggandet av kommunal infrastruktur, då hantering av massor är en märkbar del av byggkostnaden.
- Handlingsplanen är också ett led i att uppfylla de globala målen. Linköpings kommun kommer genom framtagandet av handlingsplanen och efterkommande åtgärder närmare uppfyllandet av de globala målen 11 (Hållbara städer och samhällen) och 12 (Hållbar produktion och konsumtion), noterbart 11.1, 11.6, 11.8, 12.2, 12.4, 12.5 och 12.6.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut bedöms påverka kvinnor och män på ett likvärdigt sätt.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning sker när handlingsplanen är framtagen och antagen av samhällsbyggnadsnämnden.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Plankontoret

Alisa Basic

Beslutet skickas till: